

1. JEOTERMAL SAHİPLİĞİ VE JEOTERMALE ERİŞİM (HAKLARI)

1.1. Jeotermale sahip olabilmenin kuralları nelerdir, ilgili kanunlar nelerdir? Özel kuruluşlar jeotermal sahibi olabilir mi?

3 Haziran 2007'de Resmi Gazete'de yayınlanan 5686 sayılı Jeotermal Kaynakları ve Doğal Mineral Sular hakkında kanunun, kanun numarası 26551 – Jeotermal Kaynaklar Kanunu – 4. fıkrası Türkiye'deki jeotermal kaynakların tamamının, arazi mülkiyeti kime ait olursa olsun, devlete ait olduğunu açıkça belirtmektedir. Arazi şahıslara ait olsa dahi altında barındırdığı jeotermal kaynaklara yalnız ve sadece devlete aittir. Jeotermal kaynakların tespiti, bulunması ve çıkarılması ile ilgili lisanslar verilse dahi söz konusu jeotermal kaynakların sahipliğinin tamamen devri kesinlikle mümkün değildir.

1.2. Jeotermal kaynaklara kimler erişim sağlayabilir? Yalnızca devlet mi yoksa arazi sahipleri de erişim sağlayabilir mi?

Arazi sahiplerinin jeotermal enerjiye erişim ya da bu enerjiyi çıkarma hakları olmadığından yalnızca ve sadece devlet bu kaynaklara erişim iznini verebilir. Söz konusu izin verilse dahi arazinin kendisine erişim ve araziyi kullanım hakkı her durumda arazi sahibindedir. Devlet yalnızca jeotermal enerjiye erişim hakkına dair izni/lisansı verir. Lisans ile birlikte arazinin de kullanım hakkı ya arazi sahibi ile yapılan mutabakat ile (arazinin tamamının satın alınması ya da kısıtlı müseccel kullanım hakkının alınması) ya da devletten araziyi lisansın adına ve kamu yararına istimlak etmesini isteyerek elde edilebilir.

1.3. Keşif/kullanım hakları yabancı sermayeye açık mıdır? (Yabancı müteşebbisler jeotermal keşfi ve kullanımı yapabilir mi?)

Jeotermal Kaynaklar Yasası jeotermal aramalarının ve kullanımının, Türkiye Cumhuriyeti yasalarına tabi, ya Türk vatandaşlarınca ya da Türk şirketlerince yapılabileceğini açıkça belirtmektedir. Ancak söz konusu şirketler Türkiye Cumhuriyeti devleti yasalarına tabi şirketlerin yabancı ortaklarının olmasıyla ilgili herhangi bir sınırlama yoktur. Benzer şekilde yabancı sermayeli şirketlerin Türkiye Cumhuriyeti yasalarına tabi proje şirketleriyle birlikte jeotermal enerji pazarına girmelerinde de herhangi bir kısıtlama bulunmamaktadır.

2. İzin Verilen Kullanımlar

2.1. Kaynaklarının kullanımı için lisans almak zorunlu mudur? Arazi sahipleri kaynakları lisans almaksızın kullanabilirler mi, kullanabiliyorlarsa sınırlaması var mıdır?

Jeotermal enerjiyle ilgili tüm araştırmalarda ve kullanımda lisans sahibi olmak zorunludur ve arazi sahiplerine herhangi bir ayrıcalık tanınmamaktadır. Jeotermal kaynakların kullanımında lisans zorunluluğu vardır ve bu lisanslar iki çeşittir. Her ikisi de devlet tarafından verilmektedir. Bu sertifikalardan biri Keşif Lisansıdır. Keşif sertifikası ile ilgili sertifika sahibi jeotermal enerjinin varlığını araştırma ve bulunan jeotermal enerjinin gerekli fişibilite çalışmalarını yapma hakkına sahip olur. Diğer sertifika ise İşletme Lisansıdır ve bu lisansı ancak Keşif Lisansına sahip olanlar alabilir. Türk yasal sisteminde Keşif Lisansı almadan İşletme Lisansı almak mümkün değildir. İşletme Lisansı, sahibine proje sahasındaki jeotermal enerjinin proje sınırları çerçevesinde kullanımını tahsis eder. Burada anlatılan lisanslar yalnızca keşif ve işletme amaçlı sertifikalardır ve jeotermalin başka alanlarda kullanımını kapsamazlar. Örneğin jeotermal enerjiden elektrik üretmek için Keşif Lisansının ve İşletme Lisansının yanı sıra Elektrik Enerjisi Üretim Lisansı sertifikası da edinmek gereklidir.

3. Lisanslama Sürecinde Arazi Sahiplerinin Rolü ve Etkisi

3.1. Arazi sahibinin lisans, Keşif, İşletme ve Elektrik Enerjisi Üretim Lisansları, alım sürecinde rolü nedir?

Arazi sahibinin söz konusu lisansların hiçbirinin alımıyla ilgili hiçbir şekil ve ad altında rolü yoktur. Ancak her ne kadar arazi sahibinin jeotermal lisansları talebinde bulunan şirketlerle bağı olmasa da ve ilgili işi arazi sahibi yapmayacaksa da arazi sahibinin tek rolü sahip olduğu arazinin kullanımına izin verip vermemesidir. Arazi sahibi arazisinin kullanımına bir ücret karşılığında izin verebileceği gibi, eğer lisans sahibi ve arazi sahibi arazinin kullanımı ya da alım satımı ile ilgili bir uzlaşmaya varamazlarsa, araziye devlet tarafından el konulabilir.

3.2. Arazi sahibinin uzlaşmaması durumunda ilgili lisansların alımı ne şekilde etkilenir?

Eğer arazi sahibi jeotermal lisanslarının ya da arazinin istimlak edilmesinin yasa dıőı olduğunu düşünüyorsa ilgili sürecin durdurulması ve/veya iptali için yasal mercilere ve yollara başvurabilir. Mahkeme kararı arazi sahibinin lehine çıkarsa ilgili lisanslar iptal edilebilir ve istimlak işlemi tersine çevrilerek arazi sahibine geri verilebilir. Ancak bu gibi durumlarda arazi sahibi arazinin kendisine ait olduğunu ve haklarının ihlal edildiğini kanıtlamak zorundadır.

4. *Lisans Tahsis Sürecinin Kriterleri*

4.1. Lisansların alımında hangi belgeler sunulmalıdır ve gerekli şartlar nelerdir?

Üç ana başlıkta toplanan lisanslarla ilgili gereklilikler aşağıdaki gibidir:

i. **Keşif Lisansı**

Keşif Lisansı alabilmek için ilk ve öncelikli belge keşfi yapılacak arazinin haritası ve keşif projesinin devletin öngördüğü şekilde hazırlanan teknik çizimleridir. Devlet lisans başvurusunu ilgili çizimleri inceleyerek değerlendirecektir. Bu belgelere ek olarak birtakım ek evraklar sunulmalıdır ve bu evraklar başvuranın gerçek kişi ya da şirket oluşuna göre değişim gösterir. Başvuran gerçek kişi ise tüm kimlik bilgileri, ikametgâhı adresi ve tebliğ adresi istenecektir. Başvuran bir şirket ise şirket sözleşmeleri, güncel yönetim ofislerinin adresi ve imza sirküleri istenecektir. Şahıs ya da şirket bu bilgi ve belgeleri vermek zorundadır. Keşif Lisansının alımında en temel kriter ise projeye ait ilgili teknik çizimlerin devletin teknik değerlendirmesinden geçebilmesidir. Devlet aynı zamanda başvuran kişi ya da şirketin mali durumunu ve keşif sürecinin çevreye olan etkisini de araştırır. Proje her açıdan uygun bulunursa ilgili proje için lisans verilir.

ii. **İşletme Lisansı**

İşletme Lisansı alabilmek için ilk ve öncelikli belge keşfi yapılacak arazinin haritası ve keşif projesinin devletin öngördüğü şekilde hazırlanan teknik çizimleridir. Bu açıdan Keşif Lisansı ile İşletme Lisansı aynı prosedüre tabidir. Ek olarak, İşletme Lisansı alındıktan sonra jeotermal enerjiye ilişkin gerekli diğer lisanslar ve izinler alınabilir ancak bu lisans ve izin işlemleri jeotermal enerjinin işletimine başlamadan önce yapılmalıdır. Örneğin jeotermal enerjiden elektrik enerjisi üretilecekse Elektrik Enerjisi Üretim Lisansı proje başlamadan önce alınmalıdır. İşletme Lisansının başvurusu en geç Keşif Lisansının bitiş tarihine kadar yapılmalıdır.

Devlet aynı zamanda başvuran kişi ya da şirketin mali durumunu ve keşif sürecinin çevreye olan etkisini de araştırır. Proje her açıdan uygun bulunursa ilgili proje için lisans verilir.

iii. Elektrik Enerjisi Üretim Lisansı

Jeotermal enerjiden elektrik üreten santrallerin kuruluşu EPDK (Enerji Piyasası Denetleme Kurulu) tarafından verilen ilgili sertifika ile yapılır. Bu lisansın alımının iki aşaması vardır: İlk aşama 24 aylık ön lisansdır ve bu lisans proje için gerekli şartlar sağlandığında ve akabinde uygun lisanslar alındığında verilir. Bu koşulların çoğu başvuran şirketin yapısal oluşumuyla ilgili olarak (örneğin hisse paylaşımı) sözleşme ve taahhütleri ve güç kaynağının konumlandırılacağı yerle ilgili teknik açıklamaları içerir. Ön lisansın gereklilikleri yerine getirildiğinde enerji üretim lisansı verilir. İkinci aşama ise lisans sahibi bir elektrik şebekesi oluşturmalı ve uygun olan elektrik dağıtım şirketiyle kullanım anlaşması yapmalıdır. Bu anlaşma ilgili şebekeyi oluşturma ve bağlanma ve ilgili şirkete elektrik satışını içerir. Bunlarla birlikte elektrik üretimi haricinde güç santralının işletimiyle ilgili izinlerin alımı da gereklidir. Yukarıda da değinildiği gibi proje alanının arazi kullanım hakları da kazanılmalıdır. Dahası, güç santralının işletilmesi için ilgili alanların planları yapılmalı, inşaat izinleri ve çalışma alanı açılış izinleri de alınmalıdır. Belirtilen tüm bu lisanslar için ilgili devlet kurumu lisansa başvuran şirketin hissedar yapısını (ortaklık yapısını) isteyecektir.

5. Lisansların Kullanım Süreleri

5.1. Lisansların geçerlilik üst sınırı ne kadardır?

i. Keşif Lisansı

3 yıl

ii. İşletme Lisansı

30 yıl (gerekli durumlarda 10 yıl daha uzatılabilir)

iii. Elektrik Üretimi (Şebeke) Lisansı

49 yıl

6. Lisans Terimleri

- 6.1. Keşif Lisansı sahipleri İşletme Lisansı alımında öncelikli hakları var mıdır yoksa kaynak doğrulandığı anda Keşif Lisansı İşletme Lisansına otomatik olarak dönüşür mü? Dönüşüyorsa şartları nelerdir?

İşletme Lisansı yalnızca Keşif Lisansı sahibi kişiler ve/veya şirketlerce alınabilir. Ancak Keşif Lisansı, İşletme Lisansı için ön koşuldur. Ancak kaynak doğrulansa bile Keşif Lisansı'nın İşletme Lisansı'na dönüşmesi durumu söz konusu değildir. Her durumda İşletme Lisansı için gerekli şartlar sağlanmalıdır. Keşif Lisansı'nın İşletme Lisansı'na dönüşümü mümkün olmadığından bu konuyla ilgili herhangi bir şart da bulunmamaktadır.

- 6.2. İşletme Lisansı, Elektrik Üretimi (Şebeke) Lisansı'nı içerir mi yoksa ikisi farklı lisanslar mıdır?

Yukarıda da belirtildiği gibi bu lisanslar birbirlerinden bağımsız ve farklıdır.

7. Lisans Sürelerinin Sona Ermesi ve Gözden Geçirilip Değiştirilmesi

- 7.1. Keşif, İşletme ve Elektrik Üretimi (Şebeke) Lisanslarının yeniden gözden geçirilmesi için lisans sahipleri neler yapmalıdır?

Elektrik üretimi ile ilgili iki istisna haricinde, birincisi savaş, deprem gibi zaruret halleri ikincisi ise ilgili yasaların ve/veya mevzuatın lisansların yeniden gözden geçirilmesini gerektirecek şekilde değişmesi, Türk yasalarına göre bu lisansların şartları devlet tarafından tek taraflı olarak gözden geçirilemez. Lisansların, lisans sahibi tarafından gözden geçirilmesi talebi bazı şartlara bağlıdır. Projenin kapsamında ya da zamanlamasında değişiklik varsa lisans sahibi lisansların gözden geçirilmesi ve/veya ek süre verilmesi için lisansları değişen durumlara uydurabilmek adına başvurabilir. Devlet gözden geçirme isteğini uygulamadaki yasa ile uyumlu olduğu takdirde kabul edecektir.

- 7.2. Lisansları veren kurumların bu lisansları feshetme ve/veya sonlandırma yetkisi var mıdır? Eğer varsa, lisans sahibinin lisansı hangi durumlarda sonlandırılabilir?

Lisansın devletçe iptalinin söz konusu olduğu bazı durumlar mevcuttur. Özetle söylemek gerekirse, lisans sahibi ilgili lisansa sahip olma gerekliliklerini yerine getiremiyorsa ilgili lisans devletçe feshedilir. Önceden lisans edinmiş kişiler için ise ilgili lisans ile dair yeni şartlar oluştuysa bu koşulların sağlanması için bir zaman dilimi verilir. Bu zaman dilimi içinde gerekli yeni koşulların sağlanamaması durumunda ise ilgili lisans iptal edilir. Aynı zamanda lisans sahibi batma sürecine girerse ya da yasal işlem yapma hakkını yitirirse lisanslar iptal edilir.

7.3. Lisansları veren kurumlar, lisans koşullarına kanunla tanımlanmayan şartlar ve eklentiler, Lisans sahibini kısıtlayan şartlar ya da lisans şartlarının esnetilmesi gibi, yapabilirler mi?

Yukarıda bahsi geçen lisanslarla ilgili şartlar ve koşullar, lisansların verilmesi, gözden geçirilmesi, enerji kaynağına bağlı teşvikler, kanunla doğrudan tanımlanmıştır. Bununla birlikte, lisans veren kurumların lisansın içeriğini değiştirme, kısıtlama ya da genişletme yetkisi bulunmamaktadır. Ancak yasa geniş aralıklar tanımlamaktadır. Yasayı uygulayan devlet görevlileri ise tanımlanan bu zaman dilimini daraltma yetkisine sahiptir. Bunun haricinde, yasalarla tanımlanmadığı sürece, lisans şartları daraltılamaz, kısıtlamaya gidilemez.

7.4. Lisans veren kurumlar lisansın iptali dışında hangi yaptırımlara başvurabilirler?

Şartlara ve kurallara uyulmaması halinde, lisans tamamen iptal edilmeden önce otoritelerin uygulayabileceği bir takım yaptırımlar vardır. Örneğin, jeotermal keşif ve işletme lisanslarında, işi yapma hakkı ellerinden alınabilir ya da projenin yasal gerekliliklere uygun şekilde yürütülmediği tespit edilirse mahkeme kararıyla yapılan iş durdurulabilir.

Elektrik Üretimi Lisanslarında, lisans iptalinin yanı sıra para cezası gibi yaptırımlar da bulunmaktadır. Yaptırımın şekli ve büyüklüğü, örneğin para cezasının miktarı, yasalarla belirlenmektedir. Yine yasa yaptırım uygulanmadan önce lisans sahibine biraz süre tanınmasını öngörmektedir.

8. Denetim ve Yaptırımlar

8.1. Lisans süresince denetimden sorumlu mekanizmaların gözlem süreci, özetle, nasıl işlemektedir? Örneğin raporlama ve saha gözlemleri gibi.

Devlet proje alanı denetimlerini yılda bir kez yapar ve lisans sahibi bu denetimlerin maliyetini karşılamakla yükümlüdür. Jeotermal kaynaklarda lisans sahibinin raporlama gibi bir sorumluluğu yoktur. Ancak denetlemenin uygun ve sağlıklı yürütülebilmesi için devlete gerekli ödemeleri yapması gerekmektedir.

8.2. Denetleme sırasında, Keşif, İşletme ve Elektrik Üretimi (Şebeke) Lisansı sahiplerinin denetçilere hangi evrak, bilgi ve belgelerin önden sunması gerekmektedir?

Jeotermal Keşif ve İşletme Lisanslı kişi veya kurumların bu lisansın ayrıntılarını denetçilere sunmasına gerek yoktur. Ancak lisans sahibi hem denetimin masraflarını karşılamakla hem de denetimin hızlı gerçekleşmesini sağlamakla yükümlüdür. Aynı zamanda denetim esnasında denetim görevlilerinin gereksinim duyabileceği her türlü bilgi ve belgeyi, örneğin şirket defterleri, teknik veriler, sağlamakla da yükümlüdür.

Elektrik Üretimi (Şebeke) Lisansı bu sayılanlarla birlikte EPDK'ye sunacağı raporda şu yükümlülükleri vardır:

- Güç kaynağının inşası sırasında, lisans sahibi inşa süreciyle ilgili yıllık raporlar tutmakla sorumludur. Bu raporlarda projede yer verilen bitiş süreleri de yer almalıdır.
- Projeye dair tüm izinler, başvurular ve lisansların tüm ayrıntıları
- Yıllık raporlar, ölçümler, Elektrik Üretimi (Şebeke) Lisansı'na dair tüm veri, bilgi ve belgeler.

9. Enerji Satış Anlaşmaları

9.1. Genel koşullar ve şartlar, Enerji Alım Anlaşmaları (PPAs) gibi, yasalarla mı belirlenir? Hayır ise, herhangi bir yönetmelik ya da karar alma mekanizmalarının içtihatları var mıdır?

Enerji Alım Anlaşmaları Türkiye'de kanunla belirlenmez. Şirketler Anlaşma koşullarını belirlemekte serbesttirler. Ancak lisans sahibi Yenilenebilir Enerji Destek Sistemi'nde kayıtlı ise, elektrik bir havuz sistemine satılır, bu havuz sisteminin şartları Destek Sisteminin şartlarına sıkı sıkıya bağlıdır.

9.2. Enerji alım anlaşmalarının genel süresi ya da izin süresi nedir?

Konuyla ilgili herhangi bir sınırlama yoktur.

9.3. Direkt ya da dolaylı olarak karar alma mekanizmaları Enerji Alım Anlaşmalarına müdahil olurlar mı?

Otoriteler Enerji Alım Anlaşmalarına hiçbir şekilde müdahil olmazlar. Ancak anlaşmalar şirketler tarafından dengeleme ve anlaşma operatörlerine dengeleme ve anlaşma hak ve zorunluluklarını sağlamak üzere bildirilmek zorundadır.

Bir devlet müteşebbisi olan TETAŞ elektrik enerjisi alımıyla ilgili Enerji Alım Anlaşmalarına devlet adına dahil olur. Bu kurumun amacı ise genel kullanım için uygun fiyata elektrik satmaktır. Kurumun Enerji Alım Anlaşmalarında kendi kuralları vardır. Ancak TETAŞ'ın özel sektördeki şirketler arasında yapılan Enerji Alım Anlaşmalarında herhangi bir yaptırım ya da bağlayıcı olma özelliği yoktur.

10. Teşvikler

10.1. Jeotermal kullanımıyla ilgili ulusal ya da yerel teşvikler var mıdır? Varsa hangi şekilde, örneğin vergi muafiyeti ve/veya gümrük vergisi muafiyeti, ve en yüksek tutarlar nelerdir?

Jeotermal yenilenebilir enerji kaynağı olduğundan bu konuda yatırımcıları yenilenebilir enerji kaynaklarına yöneltmek için pek çok teşvik söz konusudur. Bu teşvikler farklı şekillerde olabilir, vergi indirim ya da muafiyeti, devletin jeotermal enerjiye bağlı enerji güç kaynaklarından satın aldığı elektriğin ücretlendirilmesinde ve gümrük vergisi muafiyeti gibi. Halihazırda var olan jeotermal kaynaklı elektrik satış tarifesi dolar bazında 10,5 cent/KWs'tir. Güç kaynağının yapımında yerli malı kullanılması durumunda ek bazı teşvikler de vardır. Güç kaynağı bu şarta uyuyorsa en fazla yine dolar bazında 1,3 cent/KWs teşvik verilmektedir. Tabii bu teşvik yine jeotermal enerji bazlı elektrik üretimi için geçerlidir. Şunu da belirtmek gerekir ki bu fiyat tarifesi Yenilenebilir Enerji Destek Sistemi'nde kayıtlı olanlar için geçerlidir. Diğer yandan bu tip tarifelerin bir diğer yönü ise bir takvim yılı boyunca devlete Yenilenebilir Enerji Kaynaklarından Üretilen Elektrik satmaktır.

10.2. Bir projenin bu teşvikleri alabilmesi için yerine getirmesi gereken şartlar nelerdir?

Yenilenebilir enerji teşviklerinden yararlanmak için güç kaynağı 31/12/2020 tarihine kadar kullanılabilir durumda olmalı ve Yenilenebilir Enerji Destek Sistemine kayıtlı olmalıdır. Bu sisteme giriş lisans sahibi tarafında yapılan başvuruya dayalıdır. Dahası teşvik paketi 10 yıllık süreyi kapsamaktadır.

10.3. Bu teşviklerde herhangi bir iyileştirme ya da yükseltme yapılır mı?

Teşvikler devlet tarafından yükseltilmemektedir.

11. Katılım ve Bölge İnsanın Yetkileri

11.1. Yerel halkın jeotermal enerjiye bağlı haklarıyla ilgili yasal düzenleme var mıdır?

Yerel halkın jeotermalin Keşfi ve İşletmesi ile ilgili özel kurallar ya da kaideler yoktur. Ancak jeotermal kaynaklara sahip proje alanları yıllık gelirleri oranında devlete vergi ödemek zorundadırlar ve bu verginin % 20'si proje alanının bulunduğu yerel yönetime sevk edilir. Bu tip ödemeler yerel halkın etkilenmesine yol açan yan etkilerin zararlarını karşılamak için kullanılır. Dahası yerel halk tesisin etkilerini konuşmak amacıyla organize edilen halk toplantılarında fikrini beyan etme hakkına sahiptir

11.2. Yerel yönetimler lisansların verilmesi sürecine dahil olurlar mı?

Yukarıda da bahsi geçen lisansların verilmesinde yerel yönetimlerin hiçbir etkisi yoktur. Ancak yerel yönetimler imar planlarını onaylar ve projenin faaliyetine ilişkin yapı izinlerini verir. Ancak bunlar jeotermal enerjinin keşfi ve işletimi ile ilgili faaliyetler değildir.

12. Yasal Değişiklikler ve Kontrol

12.1. Geriye dönük yasalar ve kanuni düzenlemeler ile ilgili prensipler nelerdir, geçmiş yasalarla lisans sahibi olanlar yasal düzenleme yapılırsa bundan etkilenir mi?

Her ne kadar Türk Kanun Sisteminde yasaların geçmişe yürümezliği ilkesi geçerli olsa da lisans sahipliği konusunda, uygulamada, bu kaide tersine işleyebilir. Örneğin, lisanslar hakkında yeni bir yasal düzenleme yapıldığında daha önceden verilmiş olan bir lisansın bu düzenlemeye uygun olduğu kabul edilebilir. Ancak bu gibi durumlarda lisans sahiplerinden sektördeki yatırımları ve yeni yasal düzenlemenin geçerliliğini korumak adına yeni düzenlemelere göre hareket etmesi istenebilir.

13. Vergilendirme

13.1. Sektördeki vergilendirme lisans sahiplerini nasıl etkilemektedir?

Lisans sahipleri birkaç çeşit vergi ödemek durumundadırlar. Bunlardan en göze çarpanı üretilen ve satılan enerji için ödenen KDV'dir. Ancak yenilenebilir enerji kaynaklarına yönelik teşviklerin pek çoğu vergilerle ilgilidir ve yatırımcıların bu sektördeki vergilendirme ile ilgili endişelerini ortadan kaldırmaktadır. Örneğin, yukarıdaki anlatılan teşviklerden damga vergisi ve diğer bazı vergiler muaftır. Yani bu vergiler her şartta ödenmektedir.

13.2. Enerji satımında KDV uygulanır mı?

Enerji satışı Türk yasalarına göre mal aktarımı ve satışıyla aynı kapsamda yer almaktadır ve % 18 KDV uygulanır.

13.3. KDV geri alınabilir mi? KDV'nin geri alımıyla ilgili prosedür nedir?

Normal şartlar altında KDV iadesi, vergi teşvikleri nedeniyle mümkün değildir. Ancak bu kuralın bir istisnası 500 milyon Türk Lirası üzerindeki işletmeler için uygulanmaktadır. Bu tip projelerde KDV teşvik olarak düşülmesi de takip eden yılda iade edilir. Bu tip yatırımlarda bu teşvikin uygulanması için özel koşullar mevcuttur – proje stratejik bir yatırım olmalıdır, iç pazara satışın oranı dış pazara satışın oranından daha az olmalıdır. Bu şart geçici bir teşviktir ve 21/12/2023 tarihine kadar geçerlidir (Bakanlar Kurulu'nun 2012/3305 sayılı Yatırımcılara Yapılacak Devlet Yardımları Kararı).

14. Çevre Etkisi

14.1. ÇED (Çevresel Etki Değerlendirmesi) kapsamında Keşfe, İşletmeye ve/veya jeotermal enerji ile üretime dair ne tür talepler vardır?

Lisanslar verilmeden önce proje alanında ÇED yapılır. Eğer devlet tarafından yapılan ÇED'e göre tehlike ve sorunlara neden olacağı yönünde bir sonuç çıkarsa ilgili lisanslar verilmez.

ÇED'in tüm lisanslar için yapılması gerekmez. 20 MW üzerinde hacme sahip tüm jeotermal elektrik üretim merkezlerinde olumlu ÇED raporu zorunludur. Jeotermal kaynakların keşfi ve işletimi için T.C. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın vereceği karara ÇED istenebilir.

15. Lisanslar

15.1. Jeotermal keşfi, işletimi ve jeotermalle enerji üretimine başlamak için başka hangi lisanslar gereklidir?

Yukarıda da değinildiği gibi tesisin işlemesi için ikincil bazı izinler alınması gereklidir. Yukarıda sayılanların dışında jeotermal enerjiyle üretim, jeotermal enerjinin keşfi ve işletilmesi ile ilgili başka lisans bulunmamaktadır. Ancak işletim işlemine başlanacak araziye özgü başka birtakım izinler alınması gerekebilir. Bunlar çoğunlukla araziye ilgilendiren ve işyeri açılış izinleri gibi yerel yönetimlerce verilecek yerel izinlerdir.

I acknowledge that herein document(s) is/are translated from (English to Turkish) correctly and without any reserve.

Certified Translator/Interpreter
Dünya SERT